

Sygn. akt VII U 1329/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan- Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 stycznia 2021 r. w Warszawie

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 25 września 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 9 października 2018 r. **Z. K.** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 września 2018 r.

znak: (...) na podstawie której odmówiono jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca nie zgodziła się z uznaniem przez organ rentowy,

że nie jest niezdolna do pracy oraz że nie ma 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych

w ostatnim 10-leciu. Wyjaśniła, że do wniosku o rentę dołączyła dokumentację medyczną

z której wynika, że ze względu na poważne schorzenie kręgosłupa jej stan zdrowia uległ znacznego pogorszeniu i w tej

sytuacji jest zmuszona do systematycznego poddawania się badaniom lekarskim i zażywania leków przeciwbólowych,

które źle wpływają na jej samopoczucie. Mimo przyjmowania leków często odczuwa dotkliwy ból, który uniemożliwia

jej normalne funkcjonowanie, zaś według lekarzy istnieje wysokie ryzyko nagłego pogorszenia się stanu jej zdrowia,

wobec czego jest zmuszona do przestrzegania rygorystycznego trybu życia i z tych przyczyn nie jest w stanie wykonywać

żadnej pracy. Odnosząc się do kwestii braku okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim 10-leciu odwołująca

wskazała, że jest to spowodowane tym, że w latach 1999-2013 przebywała na rencie z tytułu niezdolności do pracy

(odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 listopada 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.**

wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy

wskazał, że odwołująca nie spełnia przesłanek do przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

określonych w art. 57 i art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż komisja

lekarska ZUS w orzeczeniu z 21 września 2018 r. stwierdziła,

że odwołująca nie jest niezdolna do pracy, a ponadto w dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę, przesuniętym o okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, udokumentowała staż w łącznym wymiarze wynoszącym jedynie 2 lata, 11 miesięcy i 27 dni zamiast wymaganych 5 lat (odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona Z. K. urodziła się w dniu (...) (bezsporne).

Na przełomie lat 1980-2000 Z. K. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w następujących okresach i zakładach pracy:

- w okresie od 19 lutego 1980 r. do 18 lutego 1980 r. – w Urzędzie P.-Telekomunikacyjnym (...) w W.;
- w okresie od 17 sierpnia 1981 r. do 31 grudnia 1986 r. – w Jednostce Wojskowej nr (...) W.;
- w okresie od 27 stycznia 1987 r. do 21 sierpnia 1990 r. – w (...) Przedsiębiorstwie Handlu (...);
- w okresie od 3 września 1990 r. do 29 lutego 2000 r. – w sklepie (...) Artykuły Dziecięce w W..

Ponadto w okresie od 25 marca 2000 r. do 24 września 2000 r. Z. K. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. z prawem zasiłku dla bezrobotnych (świadczenia pracy k. 7 a.r., k. 11 a.r., k. 13 a.r., zaświadczenia o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu k. 9 a.r., k. 15 a.r., k. 23 a.r. tom I).

W okresie od 1 grudnia 2003 r. do 1 marca 2013 r. Z. K. była częściowo niezdolna do pracy i pobierała z tego tytułu rentę. Świadczenie było jej wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. (decyzje ZUS: z 07.04.2004 r. k. 75 a.r., z 28.03.2013 r. k. 257 a.r., wyrok SA w Warszawie z 19.02.2016 r. k. 315-327 a.r. tom I).

W okresie od 5 kwietnia 2013 r. odwołująca jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy

(...) W. w W. jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku w okresie

od 13 kwietnia 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r. (zaświadczenia z UP (...) W. k. 19 a.r., k. 23 a.r.).

W dniu 20 lipca 2018 r. Z. K. złożyła wniosek o rentę tytułu niezdolności do pracy. W związku z powyższym ubezpieczona została skierowana na badania do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 22 sierpnia 2018 r. stwierdził, że istniejące u niej naruszenie sprawności układu nerwowo-mięśniowo-szkieletowego i związanego z ruchem nie daje podstawy do orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji. Wskutek wniesienia przez ubezpieczoną odwołania od powyższego orzeczenia, została następnie skierowana na badanie przez Komisję Lekarską ZUS, która orzeczeniem

z dnia 21 września 2018 r. podzieliła stanowisko lekarza orzecznika co do tego, że stan zdrowia odwołującej nie powoduje u niej niezdolności do pracy (wniosek o rentę

z 20.07.2018 r. k. 1-12 a.r. tom II; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 22.08.2018 r., odwołanie od orzeczenia z 31.08.2018 r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 21.09.2018 r.

– akta rentowe, tom dokumentacji lekarskie, karty nieoznaczone).

Po zakończeniu postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W. wydał w dniu 25 września 2018 r. decyzję znak: (...) na podstawie której odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie spełnia warunków określonych w art. 57 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach, tj. Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy i ponadto w 10-leciu przed datą złożenia wniosku przesuniętą o okres pobierania renty udowodniła 2 lata, 11 miesięcy i 27 dni okresów składkowych

i nieskładkowych zamiast wymaganych ustawą co najmniej 5 lat (decyzja ZUS z 25.09.2018 r. k. 31 a.r. tom II).

W oparciu o dokumentację medyczną odwołującej oraz opinie biegłych sądowych

z zakresu ortopedii i neurologii Sąd ustalił, że u odwołującej występują schorzenia związane z narządem ruchu. W badaniu (...) kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego z maja 1998 roku u odwołującej zdiagnozowano guz kanału kręgowego w odcinku lędźwiowym (L2-L4), co stanowiło podstawę do orzekania częściowej niezdolności do pracy na przełomie lat 2003-2013. Guz uciska struktury kostne i powoduje poszerzenie kanału kręgowego, jednocześnie nie stwierdzono naciekania guza na struktury kanału kręgowego. Wielokrotnie wykonywane badania rezonansu magnetycznego na przestrzeni 20 lat wykazują stacjonarny obraz guza. Nie wykazuje uchwytnych różnic i stopnia ucisku na okoliczne struktury. W związku z powyższym odwołująca nie była kwalifikowana do leczenia operacyjnego. Zalecano leczenie rehabilitacyjne i kontrolę kliniczną. Ponadto u odwołującej stwierdzono naczyniak trzonu (...) bez istotnych zmiany zwyrodnieniowych (stenoza), kwalifikowany do dalszej obserwacji radiologicznej. Odwołująca korzysta z konsultacji neurochirurgicznej. Ponadto u Z. K. występuje również choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa. Badania (...) kręgosłupa wykonane na przełomie lat 2017-2018 uwidaczniają u odwołującej zmiany dyskopatyczne kręgosłupa, zwłaszcza w odcinku szyjnym, lecz bez dużego nasilenia. Przeprowadzone przez biegłego badanie ortopedyczne nie ujawniło jakichkolwiek dysfunkcji narządu ruchu. W trakcie badania odwołująca przejawiała prawidłowy zakres ruchu w stawach, prawidłową chwytność i wydolność ruchu. Odwołująca zgłasza również dolegliwości bólowe w stawach (kolana i barki), przy czym badania USG barku z czerwca 2016 roku RTG stawów kolanowych nie wykazały istotnych zmian zwyrodnieniowych (opinie biegłych sądowych: ortopedy z 19.02.2019 r. k. 13-15 a.s., opinia neurochirurgiczna z 22.09.2020 r. k. 69-70 a.s.; dokumentacja medyczna odwołującej w aktach rentowych – tom dokumentacji lekarskiej).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, obejmującego dowody z dokumentów i opinie biegłych sądowych. Ustalając stan faktyczny Sąd uwzględnił przede wszystkim dowody z dokumentów w postaci świadectw pracy i zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz zaświadczeń z Urzędu Pracy na okoliczność posiadanych przez odwołującą okresów składkowych i nieskładkowych, jak również załączoną do akt rentowych dokumentację medyczną, w oparciu o którą biegli sądowi z zakresu medycyny opiniowali na okoliczność stanu zdrowia odwołującej. Sporządzone przez biegłych sądowych opinie Sąd ocenił jako rzeczowe i fachowe.

Biegli przedstawili okoliczności mające znaczenie dla oceny stanu zdrowia odwołującej i wyrazili swoje stanowisko w przedmiocie wskazanej im tezy dowodowej, należycie uzasadniając formułowane w tym przedmiocie wnioski.

Tak zebrany materiał dowodowy Sąd uznał w całości za wiarygodny i wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. K. było niezasadne.

Sąd Okręgowy rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym zgodnie

z art. 148¹ § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych niniejszej sprawy nie wynika żadna okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności sądowej strony nie wnosili w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. Postępowanie zostało przeprowadzone w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ZUS (...) Oddziału w W. oraz opinii biegłych sądowych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy Z. K. spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy,

- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Dodatkowo, zgodnie z art. 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Na podstawie skarżonej decyzji z do 25 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że nie spełnia dwóch z wymienionych wyżej przesłanek, gdyż Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z 21 września 2018 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy, a ponadto w 10-leciu przed złożeniem wniosku o sporne świadczenie nie legitymuje się 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. W związku z wniesionym odwołaniem Sąd Okręgowy dokonał weryfikacji skarżonej decyzji w powyższym zakresie.

Z uwagi na charakter świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy oraz przesłanek jakie należy spełnić aby uzyskać do niego prawo za kluczowe należało uznać rozstrzygnięcie, czy stan zdrowia odwołującej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy czy też nie. Dokonanie oceny niezdolności do pracy osób ubezpieczonych następuje przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu

bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową.

W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne.

Dlatego też opinie sądowo - lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016r., III AUa 1609/15).

Kierując się powyższym, mając na względzie charakter schorzeń na których istnienie ubezpieczona powoływała się w treści odwołania, Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu o opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurochirurgii oraz dokonaną przez nich analizę dokumentacji medycznej celem ustalenia, czy stan zdrowia ubezpieczonej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy. Wynikiem tak przeprowadzonego postępowania była odpowiedź negatywna. Z opinii biegłych sądowych wynika, że u odwołującej zdiagnozowano chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa oraz łagodny guz kanału kręgowego w odcinku lędźwiowym, przy czym żadne z tych schorzeń nie wywołuje u niej naruszenia sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym uznanie jej osobę choćby częściowo niezdolną do pracy. Biegły ortopeda potwierdził istnienie

u odwołującej zmian zwyrodnieniowych w obrębie kręgosłupa, w tym w odcinku szyjnym, jednocześnie w ramach przeprowadzonego na jej osobie badania nie stwierdził, aby zmiany te skutkowały ograniczeniem swobody ruchów ciała. Biegły podkreślił, że w trakcie badań

u odwołującej nie występowała wzmożone napięcie mięśni około kręgosłupowych – odwołująca prezentowała szeroki i swobodny zakres ruchów (skłon do podłogi, prawidłowa gibkość) i nie zgłaszała również dolegliwości bólowych. Brak naruszenia sprawności organizmu potwierdziła również opiniująca w sprawie biegła z zakresu neurochirurgii. Wprawdzie u odwołującej w 1998 roku zdiagnozowano guza kanału kręgowego w odcinku lędźwiowym, co zgodnie z dokumentacją w aktach rentowych stanowiły podstawę do uznania jej za częściowo niezdolną do pracy, biegła neurochirurg podkreśliła, iż schorzenie to ma charakter stacjonarny. W swojej opinii biegła zwróciła uwagę, że podczas badań odwołującej na przełomie lat nie stwierdzono takich zmian w obrębie guza od momentu jego wykrycia, które świadczyłyby o jego progresji – guz ma charakter stacjonarny, nie stwierdzono naciekania na struktury kanału kręgowego bądź innego wpływu na układ nerwowy. Okoliczność ta zdaniem Sądu pozwala na uznanie powyższego schorzenia za ustabilizowane, a przy tym nie mające wpływu na naruszenie sprawności organizmu. Dokonując analizy dokumentacji medycznej oraz po przeprowadzeniu badania odwołującej biegła nie stwierdziła również ubytkowych zmian neurologicznych podjęcie pracy zawodowej.

Mając na względzie kompleksowy i rzetelny charakter sporządzonych opinii biegłych Sąd podzielił ich wnioski orzecznicze w całości. Opinie biegłych zostały wydane

na podstawie właściwych przesłanek (badań lekarskich, zaświadczeń o stanie zdrowia

i przebytych leczeniu). Sąd miał przy tym na względzie, że odwołująca nie zgodziła się ze stanowiskiem biegłego ortopedy, wskazując, że dostarczone przez nią najnowsze badania

od ortopedy i neurologa nie dają podstawy do takiego stwierdzenia (k. 25 a.s.), jednakże w ocenie Sądu takie stanowisko nie było wystarczające do zakwestionowania przedmiotowej opinii. Wymaga podkreślenia, że opinie zostały sporządzone w oparciu m. in. o udostępnioną biegłym dokumentację lekarską, obejmującą aktualne wyniki badań odwołującej. Subiektywne odczucie strony co do jej stanu zdrowia nie może skutkować wzruszeniem wniosków poczynionych przez biegłych z zakresu medycyny, którzy są specjalistami w swoich dziedzinach i którzy ponadto wydali opinię w oparciu o całokształt udostępnionej w toku postępowania dokumentacji medycznej oraz badanie przedmiotowe wnioskodawcy oraz w sposób przekonywujący uzasadnili swoje stanowisko (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1998 r., II UKN 466/97).

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy stwierdził,

iż stan zdrowia odwołującego na dzień wydania skarżonej decyzji nie uzasadnia uznania jej za osobę niezdolną do pracy. Opinie biegłych co do oceny stanu zdrowia odwołującej w zakresie zdiagnozowanych u niej schorzeń, stopnia ich zaawansowania oraz ich wpływu na możliwość wykonywania pracy były jednoznaczne i nie budziły wątpliwości Sądu.

Brak podstaw do uznania ubezpieczonej za niezdolną do pracy w zasadzie przesądzał zasadność wywiedzionego przez nią odwołania, bowiem przesłanki konieczne do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej muszą być spełnione łącznie. Tym samym rozważania w zakresie kwestii spełnienia przez odwołującą przesłanki legitymowania się 5-letnim stażem pracy należało uznać za bezprzedmiotowe. Niemniej jednak

w ocenie Sądu również i w tym przypadku stanowisko organu rentowego było zasadne. Organ rentowy uwzględnił okres 10 lat przed złożeniem przez ubezpieczoną wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, pomijając przy tym (przedłużając) ten okres o okres wcześniejszego pobierania przez nią renty z tego tytułu (tj. okres od 1 grudnia 2003 r. do 1 marca 2013 r.). Tym samym uwzględnieniu podlegały okresy składkowe i nieskładkowe odwołującej przypadające na okres od 20 kwietnia 1999 r. do 31 listopada 2003 r. od 2 marca 2013 r. do 19 lipca 2018 r., tj. okresy:

- zatrudnienia w sklepie (...) Artykuły Dziecięce w W. od 3 września 1990 r. do 29 lutego 2000 r.,
- pobierania zasiłku dla bezrobotnych z PUP w W. od 25 marca 2000 r. do 24 września 2000 r.,
- pobierania zasiłku dla bezrobotnych z UP dla (...) W. od 13 kwietnia 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r.,

- co łącznie stanowi okres 2 lat, 11 miesięcy i 27 dni, a więc okres krótszy, niż wymagany w art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej okres 5 lat.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie miał podstaw do uwzględnienia odwołania Z. K. i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego z uwagi na niespełnienie wymienionych wyżej przesłanek, określonych w art. 57 i 58 ustawy emerytalnej. Z tych też względów Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć (...) się z pouczeniem.

K.S.